

0	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48	50	52	54	56	58	60	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82	84	86	88	90	92	94	96	98	100
---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

VIIKONVAIHDE

PERJANTAIVIERAS

Innilän koulun tarina

Vuoden 1962 syksyllä aloitin koulunkäyntini Lempäälän Innilän koulussa. Oikeastaan olisi pitänyt käydä koulupiirijon mukaisesti Lastusten koulua, mutta tuo Lastusten koulu oli siihen aikaan niin sanottu supistettu koulu. Toisin sanoen koulun vanhemmat oppilaat eivät käyneet joka päivä koulussa, vaan urakoivat osan vuotta etukäteen elokuussa. Matkaa molempiin kouluihin oli saman verran, satuimme asumaan jonkun sata metriä koulupiirien rajasta. Kyläläiset tunsivat myös molempien koulujen opettajien pedagogisen tyylin, mikä oli yksi syy isäni murahdukseen: ”Poika menee Innilään.”

Innilän koulu oli taitekattoinen, kolmikerroksinen ulkopinnoiltaan rapattu hirsirakennus. Alimman kerroksen kivijalassa oli viileä keittola. Sitten oli keskikerros, jossa oli kaksi isoa luokkaa isoine ikkunoineen. Luokkien välissä oli eteisen kaltaista tilaa vaatteille, kengille ja muulle. Yläkerrassa asuivat opettajaperheet, siihen aikaan Koprata ja Lehdot. Minulla on mielikuva, että koulurakennuksen eteläseinää kiipeili villiviini.

Koulun tontti oli iso. Pihalle johti lyhyehkö koivukuja ja hiekkaisessa rinteessä oli opettajien kasvimaat ja marjapensaat. Koillisessa takakulmassa oli halkopinoja, joiden takana yläluokkien pojat todistivat rohkeuttaan polttamalla tupakkia.

Pihassa oli myös kivikkoinen mäki ja siinä iso jättiläiskuuksi. Mäki oli loistava linnaleikkien, piilosilla olon ja pummarin leikkipaikka. Koivujen vieressä olleella nurmikentällä pelattiin polttopalloa, nelimaalia ja mustaa miestä. Kasvimaiden alla oli hiekkakenttä, jossa urheilutunnilla pelattiin ainakin pesäpalloa ja kaiketi jalkapalloakin.

Koulun pitkä talousrakennus oli pohjoiseen päin vasten metsää. Siinä oli monireikäiset huussit – joissa kukaan ei juuri koskaan käynyt – sekä opettajien sauna. Talousrakennuksen takasivulla oli aitauksessaan opettajan sikapossu, joka ruokittiin muun muassa koulukeittolan laskiämpärin sisällä.

Innilän kouluun tuli lapsia tajuntani mukaan monen kylän alueelta. Heitä tuli Innilän kartanon pienistä mökeistä, Lastusten kartanon saharakennuksen ja kauppuutarhan perheistä, tuli Vaihmalan taloryhmästä, Putkistosta ja kunnalliskodin alueelta, tuli Ämmänristin omakotitaloista, tuli sorakuopiksi kaivetun harjun takaa pieniltä asutustiloilta. Innilästä katsoen lähin koulu oli Kelhossa, jossa mielestäni kävivät jo Sotavallan suunnan lapset.

Koulutunnit alkoivat sillä, että niin sanotussa järjestäjän vuorossa ollut oppilas kilisti portailta puuvartist messinkikelloa, jolloin oli järjestäydyttävä portaiden eteen parjnoon. Jos oli aamun ensimmäinen tunti, opettaja Anja Lehto soitti puhkuvalla harmoonilla säkeistön jostakin virrestä ja lauloi reippaasti. Se kuului silloin asiaan, vaikka joka kerran harmoonin puhku sai miettimään, milloin tuo kiusattu soittopeli kuolee.

Oppiaineet olivat ilman nimitempuulua lukemista, laskentaa, uskontoa, ympäristöoppia, käsitöitä ja urheilua. Eniten viehätti ympäristöoppi, koska se käsitteli maailmaa, jossa elimme. Mukavaa oli samaten käsityötunneilla, joilla höylättiin ja lovettiin puutöitä. Tein loppuvuosina työkalupakin vasaroille ja nautoille. Se oli 10 arvoinen työ ja kestikin sitten 30 vuotta. Käsitöytunti oli aina päivän päätteeksi, koska tuntia pidettiin alaluokassa, jossa höyläpenkit vain laskettiin seinältä alas. Lastut ja purut siivosi pois keittäjä Elli Niemi.

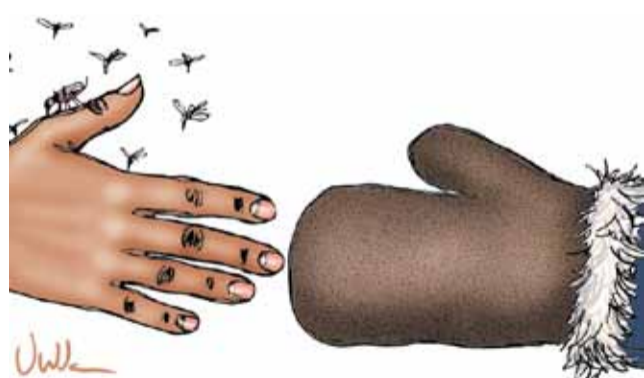
Taisin olla neljännellä luokalla eli elettiin talvea 1966, kun opettaja Sulo Kopra kertoi, että huomenna tulee koululla käymään kunnan miehiä. Opettaja määräsi, ettei seuraavana aamuna saanut lämmittää korkeita tiiliuneja. Olimme sitten pompat päällä luokassa, kun kunnan väkeä tuli. Kopran tarkoituksena oli saada kunta kunnostamaan koulua, mutta uhkapelin tuloksena kävikin niin, että koulu päätettiin lopettaa.

Haikeissa tunnelmissa kevätjuhlan päätteeksi lasten vanhemmat luovuttivat pihamaalla opettajalle seinäkellon. Emme koulua osanneet surra, koska olimme jo menossa yhteiskouluun. Koulusta tuli joksikin aikaa hiihtourheilun tukikohta, sitten graafikon kesäkoti ja lopulta se myytiin yksityiskäyttöön.

JUHAN KUISMA
on kyläen liike-toiminta-asiamies.

KANSAN SUUSTA

Kun on kesä kerkeimmillään

Kesällä syövät hyttyset, talvella palelevat hyppyset, sanoi isojokinen. Huittisissa katsantotapa oli positiivisempi: kelpaa suvella, kun ei ole kylmä ja talvella, kun ei ole karpäsiä.

Moni suomalainen pääsee pian kesälaitumille, mutta viljelijä tuskin joutaa lojumaan riippumatossa romaani sylissä. Maa on muokattava, siemen kylvettävä ja sato korjattava, jotta saadaan leipää.

Entisinä aikoina kesän töiden ja talven syömisten suhde oli hyvin suora. ”Joka kesät laeskottelloo, sillä ei ole talvela elloo”, sanottiin Kangasniemellä. Mökki-iläisen ajanvietteeseen uppoutumisesta varoiteltiin Ruovedellä, sillä ”joka kaiken kesään onki, sitä nälkä talvella tonki”.

Pahimman nälän aika oli silloin, kun entinen sato oli syöty, mutta uudesta sadosta ei vielä saatu särvintä. Kesä on kerkeimmillään ja nälkä närkeimmillään, sanottiin.

Pelkkä työ ei riitä, tarvitaan myös lämpöä ja vettä. Siksi yritettiin ja yritetään yhä laatia myös pitkän aikavälin sääennusteita. Joka turkilla kylvää, se paidalla leikkaa, veikailtiin Tammelassa. Toisen ennustuksen mukaan kesän alku ja loppu ovat samanlaisia.

Vaikka työtä on paljon, aina voi haaveilla joutilaisuudesta. Näin fantisoitiin Koskella aikana ennen paistovalmiita pakastepullia: olis aina kesä ja aina pyhä ja sen verran arkea, että akat leipoa sais.

TOPI LINJAMA

Pitkä kävelymatka sai Mirja Kärnä pohtimaan elämää monelta kantilta. ”Suorituspainet ja hätäily jäivät pois, ja niiden tilalle tuli hyväksyvä rauhallisuus”, Kärnä toteaa sukunsa kesäpaikassa.

PENTTI VÄNSKÄ

Mirja Kärnä järjestää tänä vuonna kesäkävelyjä Valamon luostarissa, Kolin kansallispuistossa ja Turun saaristossa. ”Halusin valita mukaan sellaisia paikkoja, joiden maisemat ovat kauniita ja joiden majoituspaikoissa on erityinen tunnelma.”

Kävely Suomesta Espanjaan vahvisti omaa yritysideaa

Seitsemän kuukautta, yli 3 600 kilometriä ja vain muutamia rakkoja, summaa Suomesta Espanjaan kävellyt yrittäjä Mirja Kärnä. Nyt hän järjestää kävelyjä eri puolilla Suomea.

SONKAJÄRVI (MT)

Monet suomalaiset ovat matkustaneet Espanjaan, mutta melko harvat ovat tehneet sen kävelen.

Yksi näistä harvoista on sonkajärveläinen yrittäjä **Mirja Kärnä**, joka palasi keväällä seitsemän kuukautta kestäneeltä vaellukseltaan Saksan, Ranskan ja Espanjan halki.

Kärnä kädenpuristus on reipas ja hän purskahtaa usein iloiseen nauruun.

”Lähdin kävelen Espanjaan, koska haluan olla onnellinen ja seurata sydämeni paloa”, Kärnä toteaa.

Euroopan pohjoisin pyhiinvaelluspiste

Seitsemän kuukauden taivallus alkoi elokuussa 2013. Lähtöpiste Suomessa oli Hattulassa, jonka vanha kirkko on Euroopan pyhiinvaellusreitien pohjoisin piste.

Kävely ei ollut Kärnäälle ensimmäinen, vaan hän on aiempina vuosina kävellyt lyhyempiä matkoja Ranskassa ja Espanjassa.

Vaelluksillaan Kärnä oli nähnyt kartan Euroopan vaellusreiteistä, ja Suomesta alkaen kävelyreitti jäi kutkuttelemaan mieltä.

Vasta parin vuoden päästä aika oli kypsä pitkälle vaellukselle.

Hattulasta Ranskan kautta maailmanloppuun

Hattulasta reitti kulki Helsinkiin, josta lähti lautta Saksan Travemündeen. Sieltä matka jatkui jalan Luxemburgiin.

Kärnä kulki Itä-Ranskan halki kohti Pyreneitä ja Espanjan rajaa.

Lopulta hänen reittinsä yhdistyi perinteiseen Pyhän Jaakobin reitistöön, jota Kärnä taivalsi Espanjan halki.

Helmikuun lopussa Kärnä saavutti päämääränsä Espanjan luoteisrannikolla. Fisterran kaupunki on Espanjan läntisimmällä niemellä, ja sen latinankielinen nimi tarkoittaakin maailmanloppua.

”Perillä tunnelmat olivat rauhalliset ja hyväksyvät, vaikka muutamaa päivää aiemmin kävelyn loppuminen oli tuntunut ahdistavalta”, Kärnä toteaa.

Seitsemän kuukauden matkalla kertyi 3 650 kävelykilometriä.

Itä-Ranskassa henkinen Siperia

Kärnä vaelluksen raskaimmat kilometrit olivat Itä-Ranskassa, jossa kielimuuri ja majoitus-

muutamia rakkoja liian kova-pohjaisista vaelluskengistä.

Ei kunto vaan asenne

Päivämatkat vaihtelivat kymmenestä neljäänkymmeneen kilometriin päivässä, mutta joukkoon mahtui myös lepöpäiviä.

Keskimäärin Kärnä käveli noin 17 kilometriä päivässä.

”Parinkymmenen kilometrin päivämatka on minulle sopiva, sillä se ei rasita liikaa. Ei matka tapa, vaan liian kova vauhti.”

Pitkällä kävelyllä ei tarvitse olla huippu-urheilija, vaan kohtuullinen peruskunto riittää.

”En missään nimessä ole fyysisesti superkunnossa, vaan aika tavallinen peruskuntoinen liikkuja. Kävelyssä ei ratkaise fyysinen kunto vaan asenne.”

Yrittäjän unelmasta todeksi

Kärnä perusti oman Happy Human -yrityksensä jo ennen vaellustaan. Yritys tarjoaa luentoja Kärnä kävelymatkasta ja viikonloppuvaelluksia Suomessa.

”Vaellukseni oli henkilökohtainen unelma, mutta myös yrityksen markkinointiprojekti”, hän kertoo.

Kärnä ei yrittäjänä tarvinnut sopia työjärjestelyistä työnantajan kanssa, joten lähteminen pitkälle matkalle oli helpompaa.

Rahat seitsemän kuukauden vaellukselle löytyivät omista säästöistä. Rohkeutta irtiotto kuitenkin vaati.

”Olen vaelluksillani oppinut, että kaikki asiat ovat mahdollisia. Ratkaisevaa on se, uskaltaako tehdä valintoja.”

Kaikki asiat ovat mahdollisia. Ratkaisevaa on, uskaltaako tehdä valintoja.

MIRJA KÄRNÄ

Kesäkävelyitä Suomessa

Kärnä järjestää tänä kesänä yrityksensä kautta viisi kävelystä eri puolilla Suomea. Ensimmäinen niistä on juhannuskävely Heinäveden Valamon luostarissa.

Kävelyt ovat kolme- tai neljäpäiväisiä viikonloppuja. Ohjelmassa on rauhallisia 10–20 kilometrin päiväkävelyjä, saunomista ja yhdessä ruokailemista.

”Järjestämälläni kävelyillä on kaksi erilaista teemaa. Yhteys itseän -teemakävelyt suuntautuvat hiljaisuuteen ja ihmisten omiin pohdintoihin. Yhteys toisiin ihmisiin -teema painottaa jaettavaa kokemusta.”

Kärnä mukaan vaellukset sopivat erityisen hyvin niille, jotka kaipaavat rentoutumista, mutta aika on kortilla.

”Kävelyillä voi tutustua samanhenkisiin ihmisiin ja rauhoittua itsensä äärellä. Kaikki valmistelut on tehty, joten osallistujan ei tarvitse tehdä muuta kuin saapua paikalle”, Kärnä kuvailee.

Valamon lisäksi kävelyjä järjestetään Turun saaristossa ja Kolin kansallispuistossa.

”Olen valinnut paikat kauniin luonnon ja tunnelmallisten majoituspaikkojen perusteella.”

Kävelyn luonnollisuus lumooa Kävelyssä viehättää sen helppous ja luonnollisuus.

”Rauhallinen fyysinen liike saa kehon energian virtaamaan ja rentouttaa mieltä”, Kärnä sanoo.

”Käveleminen vie peruselämisen äärelle. Ei tarvitse miettiä huoltopisteitä tai säätöjä, vaan kuka tahansa voi tehdä sitä kotona löytyvillä varusteilla.”

Vaikka kävely on vaivaton harrastus, muuttamien perusvarusteiden on oltava kunnossa.

Vaeltajan tarvitsemat varusteet ovat sopivat kengät ja mukava rinka.

”Jotkut käyttävät vaelluskengä, mutta minulle parhaiksi osoittautuivat hengittävät lenkkarit. Rinka puolestaan oli kotini seitsemän kuukauden ajan.”

”Hötkyileminen on turhaa”

Kun Kärnä kysyy, mikä oli vaelluksen tärkein opetus, seura hetken hiljaisuus.

”Tiedän, että tämä kuulostaa hullulta, mutta matkalla sisäistettiin ajatuksia siitä, että kaikki on hyvin. Vaikka eteen tuli hankalia tilanteita, tunsin, että ne ovat ohimeneviä ja selviäisin niistä.”

Vaikka Kärnä tapasi paljon ihmisiä, suurimman osan matkasta hän kulki silti yksin.

”Elin omalla tavallani erakkoina seitsemän kuukautta. Opitut uskomukset suorittamisesta riistettiin mielen päältä, ja tajusin, että hötkyileminen on turhaa”, Kärnä kuvailee.

LIINA NIITYMÄÄ